

Nr 174.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om förbättring av pensionerna åt vissa f. d. arbetare vid vägväsendet.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lage Svedberg m. fl.* (I: 81) och den andra inom andra kammaren av herr *Jonsson* i Järvsund (II: 107), har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att de enligt kungörelsen nr 491/1947 utgående beloppen för pensioner till vissa f. d. arbetare vid vägväsendet måtte fr. o. m. den 1 juli 1953 höjas till följande: om anställningstiden understiger 20 år 1 368 kronor, om anställningstiden uppgår till 20 men ej 25 år 1 740 kronor, samt om anställningstiden uppgår till 25 år eller mera 2 136 kronor.

Till stöd för ifrågavarande förslag anföres i motionen I: 81 följande:

Jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 juni 1944 (nr 502) bereddes möjlighet för pensionering under vissa förutsättningar av sådana f. d. arbetare vid vägväsendet, vilka före den 1 januari 1944 varit anställda hos vägdistrikt och sedermera vunnit anställning hos vägförvaltning efter fyllda 60 år, således efter den levnadsålder, som enligt då gällande tjänstepensionsreglemente var den högsta vid vilken arbetare kunde bli underkastad reglementet. Enligt återopade kungörelse kunde pension utgå jämväl till sådan hos vägdistrikt år 1943 anställd arbetare, född före den 1 januari 1884, vilken kvarstått i anställning till 1943 års utgång eller ock under detta år permitterats på grund av arbetsbrist. Pensionens årsbelopp fastställdes till 708 kronor vid en anställningstid av 15—20 år, 900 kronor vid 20—25 år och 1 104 kronor vid 25 år eller mera. Enligt kungörelse den 31 maj 1946 (nr 463) höjdes beloppen till resp. 768, 984 och 1 212 kronor att gälla fr. o. m. den 1 juli 1946. Slutligen föreskrevs i kungörelse den 30 juni 1947 (nr 491), vilken nu gäller, att beloppen fr. o. m. den 1 juli 1947 skulle utgöra resp. 996, 1 272 och 1 560 kronor.

Enligt här nämnda författningar är föreskrivet, att inga tilläggsförmåner (rörligt tillägg) må utgå på angivna belopp. Som följd härav är de nu utgående beloppen precis desamma som de, vilka trädde i kraft den 1 juli 1947. Med hänsyn till den kraftiga stegring i levnadskostnaderna, vilken skett sedan dess, har dessa pensioners realvärde minskat med omkring 30 %.

Bestämmelsen om att inget rörligt tillägg skall utgå på dessa pensioner torde ha tillkommit mot den bakgrunden, att pensionsfrågan för dessa s. k. överåriga arbetare i sin helhet ansetts böra ordnas efter mera summariska linjer. Såväl ur skälighetssynpunkter som med hänsyn till frågans sakliga sammanhang med de vid en jämförelse näraliggande reglementspensionerna måste tiden nu anses vara inne för en reglering av de överårigas pensioner. Det må då först anföras, att vid bestämmelsens tillkomst torde det väl icke ha avsetts, att de år 1947 bestämda beloppen skulle för all framtid gälla oavsett så kraftiga kostnadsstegringar som dem vilka verkligen ägt rum. Vidare har de under arbetarpensionsreglementet sorterande arbetarna — däribland

f. d. vägstyrelsearbetare, vilka före 60 levnadsår hunnit kvalificera sig för inträde under reglementet efter vunnen statsanställning — på sina grundpensioner fått samma rörliga tillägg som gäller för statens tjänstemän på löneplan. Reglementspensionerna utgår således fr. o. m. 1952 med 153 % av grundbeloppet, jämfört med 112 % den 1 juli 1947. Sistnämnda pensioner har sålunda under denna tid ökat med 37 % — medan de »överåriga» under samma period icke fått någon ökning alls på sina pensioner. Denna motsättning är förklarligt nog svårförståelig för berörda arbetare särskilt i sådana fall, då vederbörandes ålder varit kanske blott något högre än för arbetskamrater, som före fyllda 60 år hann komma in under reglementet och vilkas anställningstider i det allmänna vägväsendets tjänst ofta icke är längre än vad fallet är för de »överåriga».

Betraktas frågan ur skälighetssynpunkt och med hänsyn till vad nu senast anförts i fråga om reglementspensionerna, torde det få anses fullt befogat, att den relation, som år 1947 fanns mellan dessa pensioner och den summariska s. k. vägarbetarpensionen, nu återställs. Det synes jämväl böra framhållas, att rörligt tillägg utgår icke blott på reglementspensioner utan även på de pensioner, vilka utgår enligt kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490) om pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst. Sistnämnda pensioner avser arbetare, vilka för pensionerna får tillgodoräkna endast egentlig statstjänst, men det må anmärkas, att den tid, som enligt den summariska vägarbetarpensionen får tillgodoräknas till följd av anställning hos vägstyrelse, reellt — med hänsyn till statens dominerande andel i vägväsendets kostnader redan under vägstyrelsernas tid — i här förevarande sammanhang bör likställas med statsanställning.

Antalet arbetare, som under åren 1944—1952 erhållit pension enligt kungörelsen nr 502 år 1944 och dess efterföljare nr 491 år 1947, uppgår till omkring 550. Härav blev närmare 400 beviljade åren 1944—1945, medan antalet nya pensionsfall för de därefter följande åren varit betydligt mindre, och det torde likaledes kunna sägas, att det antal arbetare, som enligt gällande bestämmelser kan få här avsedd pension men ännu icke fått dylik, torde vara ganska ringa. Med hänsyn till den naturliga avgången torde därför frågan f. n. icke gälla mera än omkring 500 arbetare, ett antal som successivt kommer att minska. Dessa pensionärer lever säkerligen i de allra flesta fall i små omständigheter och är i stort behov av en pensionshöjning enligt ovan angivna linjer. Med hänsyn härtill och till det relativt begränsade antal arbetare, som saken avser, synes belastningen å statsfinanserna ej heller kunna anses bli större än vad som, med hänsyn till motiven för och betydelsen av en pensionsförbättring för de enskilda f. d. arbetarna, må anses rimlig.

Över förevarande motioner har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, utlåtanden avgivits av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, statens pensionsanstalt och statskontoret.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har tillstyrkt bifall till motionerna, då härigenom den relation, som år 1947 rådde mellan pensionsbeloppens storlek enligt kungörelserna nr 490 och 491/1947, komme att återställas.

Statens pensionsanstalt har anförut följande.

Enligt vad pensionsanstalten inhämtat, pågår för närvarande inom statskontoret utredning av frågan om beredande av rörligt tillägg å sådana pensioner, med vilka hittills icke följt tilläggsförmåner av något slag. Utredningen omfattar även de i motionerna åsyftade vägarbetarpensionerna även som vissa därmed jämförliga pensioner, som beviljats av Kungl. Maj:t med

stöd av riksdagens enligt skrivelse 1945:219 lämnade bemyndigande. I betraktande härav synas motionerna icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Statskontoret har anfört följande.

I samband med förstatligandet från och med den 1 januari 1944 av den allmänna väghållningen på landet vidtogos olika åtgärder för pensionering av sådana anställningshavare — såväl tjänstemän som arbetare — hos de förutvarande vägdistriktet, som antingen blevo övertaliga genom vägförstatligandet eller som övergingo i statstjänst i anställning utan pensionsrätt. De föreliggande motionerna ha avseende å den övertaliga arbetarpersonal, som tillförsäkrats pension jämlikt bestämmelserna i kungörelserna 1944: 502 (ändrad 1946: 463) och 1947: 491, och åsyfta förbättring av dessa pensioner med hänsyn till att de ej äro förenade med rörliga tilläggsförmåner. Såsom den efterföljande redogörelsen utvisar förutsätter den pensionering genom statens försorg, som ordnades för vägdistriktens övertaliga personal, att tilläggsförmåner regelmässigt ej skola utgå i andra fall än där särskild utfästelse av vägdistrikt härom föreligger. Frågan om en reglering av arbetarpersonalerna kan därför ej bedömas fristående utan bör provas med beaktande av pensionsläget för vägväsendets övriga förutvarande anställningshavare. Statskontoret har därför funnit det påkallat att lämna en redogörelse för de pensioneringsgrunder, som fastställts för vägdistriktens personal.

Hos de förutvarande vägdistriktet förekom ordnad pensionering i princip endast för den tekniska personalen — vägmästare, schaktmästare m. fl. Endast i mycket begränsad utsträckning hade pensionsförhållandena ordnats för arbetarpersonalen. Vad gällde den tekniska personalen förefanns möjlighet till anslutning till statens pensionsanstalt, varav vissa vägdistrikt hade begagnat sig. Andra distrikt hade tecknat pensionsförsäkring i enskilda pensionsinrättningar, främst Svenska personal-pensionskassan, eller genom inbetalning till pensionsstyrelsen tillförsäkrat vederbörande anställningshavare pension från pensionsförsäkringsfonden. Även förekom att vägdistrikt ordnat pensionering i egen regi genom utfästelser om pension vid uppnåendet av viss angiven levnadsålder. Denna senare pensioneringsform hade främst avseende å arbetarpersonalen. Dylika av vägdistriktet utfästa pensioner eller i samband med avgång ur tjänst beslutade understöd hade börjat utgå redan före vägförstatligandet. Uppkommande kostnader för pensioneringen finge vad gällde den tekniska personalen inräknas i det kostnadsunderlag, som lades till grund för bestämmandet av statsbidragen till distriktens vägunderhåll. Utbetalningen av de redan utgående pensionerna och understöden övertogs vid vägförstatligandet den 1 januari 1944 av statskontoret. Rörliga tilläggsförmåner å pensionerna blevo författningsenligt garanterade endast vad gällde pensioner från statens pensionsanstalt. Sådana tilläggsförmåner ifrågakomma således icke å de pensioner, som enligt vad ovan framhållits utgå på grund av försäkringar, tecknade i enskilda pensionsinrättningar och i pensionsstyrelsens frivilliga pensionsförsäkring.

Statsövertagandet av vägväsendet medförde i pensionshänseende för sådan personal hos de förutvarande vägdistriktet, som ej erhållit pensionsberättigande anställning i statens tjänst, att staten åtog sig att fullgöra de pensionsförpliktelser som ålegat eller kommit att åligga vägdistriktet om dessa fått fortbestå. Härifrån gjordes emellertid vissa undantag.

Beträffande arbetarpersonalen beslöts sålunda av 1944 års riksdag, att pension skulle utgå dels till sådan arbetare hos vägdistriktet som efter fyllda

60 år vunnit mera stadigvarande arbetaranställning vid vägförvaltning, dels ock till arbetare, som var född före den 1 januari 1884 samt kvarstått i anställning hos vägdistrikt till 1943 års utgång eller permitterats på grund av arbetsbrist under år 1943 och sedermera ej vunnit arbetaranställning i den statliga vägorganisationen. Närmare bestämmelser om pensioneringen meddelades i kungörelsen 1944: 502. De i kungörelsen bestämda understödsbeloppen sattes i viss relation till pensionsbeloppen för manliga arbetare i 1942 års summariska arbetarpensionskungörelse. Å vägarbetarpensionerna utgå ej rörliga tilläggsförmåner, vilket motiverats av att ifrågavarande arbetare antingen allenast kort tid eller ock ej alls innehaft anställning i statens tjänst (prop. 1944: 260). Såsom erinrats i motionerna ha pensionsbeloppen i 1944 års kungörelse förhöjts genom kungörelserna 1946: 463 och 1947: 491, vilken sistnämnda kungörelse, som ersatt 1944 års författning, alltjämt gäller. 1947 års pensionsbelopp motsvara pensionsbeloppen i 1946 års författning förhöjda i samma grad som pensionerna enligt 1947 års summariska arbetarpensionsbestämmelser i förhållande till 1946 års motsvarande bestämmelser. De ursprungligen enligt 1944 års kungörelse beviljade pensionerna ha successivt uppräknats till de genom 1946 och 1947 års kungörelser fastställda pensionsbeloppen. Antalet enligt angivna kungörelser utgående pensioner utgör enligt uppgift från statens pensionsanstalt för närvarande 437 stycken.

Pension, som på grund av tidigare anställning hos vägdistrikt tillkommer i anledning av vägförstatligandet övertalig tjänsteman, kunde under vissa villkor utfyllas av statsmedel. Vid förtidsavgång kunde sålunda pension uppbbringas till belopp, som skolat utgå om anställningen ej upphört före pensionsåldern. Vidare kunde vid förtidsavgång oavkortad pension utgå även under tiden mellan anställningens upphörande och pensionsåldern.

Pensionsfrågan för sådana övertaliga tjänstemän hos vägdistrikt, vilka dessa ej utfäst sig att pensionera, underställdes riksdagens prövning i varje särskilt fall. Åren 1944 och närmast följande år har sålunda pension beviljats ett antal vägstyrelsetjänstemän — såväl teknisk personal som förvaltningspersonal. Även har förekommit att riksdagspension tillerkänts arbetare, som ej kunnat ifrågakomma för pension jämlikt kungörelsen 1944: 502. I samband med pensionsprövningen blev frågan om rörliga tilläggsförmåner borde utgå på pensionerna föremål för särskilt övervägande (prop. 1944: 261 s. 2, riksd. skr. 355). Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anförde härutinnan följande:

»De i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens den 14 maj 1937 utfärdade allmänna normer för pensionering av vägdistriktens tekniska personal angivna högsta beloppen för ålderspension åt den tekniska personalen voro fastställda att överensstämma med de pensionsunderlag, som då gällde för motsvarande statliga befattningshavare, varvid uppräknning skett av beloppen med hänsyn till å statliga pensioner utgående dyrtidstillägg. På grund härav bör i överensstämmelse med vad styrelsen i tidigare liknande fall ock föreslagit med pensionen icke följa tilläggsförmåner. I detta sammanhang vill styrelsen erinra, att dyrtidsförmåner icke utgå å de pensioner, som kunna tillkomma anställningshavare hos vägdistrikt på grund av pensionsförsäkring i enskilda pensions- och försäkringsinrättningar. Likaledes omfattar i de fall, där vägdistrikt utfäst sig att självt pensionera anställningshavare, utfästelsen regelmässigt ej tilläggsförmåner. Då de pensioner åt förutvarande befattningshavare hos vägdistrikten, varom framställning nu göres hos riksdagen, utmåtts enligt samma grunder, som tillämpats vid bestämmandet av pensionerna från de enskilda pensionsinrättningarna samt de av vägdistrikten utfästa pensionerna, kan beviljandet av dyrtidsförmåner å riksdagspensionerna komma att medföra krav på dyrtidskompensation från övriga

nämnda pensionstagare. En nedsättning av de föreslagna riksdagspensionsbeloppen i syfte att låta tilläggsförmåner utgå å de reducerade beloppen torde, om nedsättningen göres med belopp, som helt motsvarar nu utgående dyrtidsförmåner, vid fallande levnadskostnadsindex komma att föra med sig, att dessa pensionstagare råka i sämre ställning än övriga förenämnda pensionstagare. Om dyrtidsförmåner anses böra utgå å här ifrågakarande riksdagspensioner, vilket väg- och vattenbyggnadsstyrelsen icke vill förorda, böra alltså pensionerna endast nedsättas med belopp, som motsvarar viss del, förslagsvis hälften, av de nu utgående dyrtidsförmånerna.»

Föredragande departementschefen ansåg övervägande skäl tala för myndigheternas uppfattning, att några rörliga tilläggsförmåner icke borde utgå å ifrågakarande pensioner. Departementschefens uttalande, som godkändes av Kungl. Maj:t föranledde icke någon erinran från riksdagens sida.

Vid den år 1947 med stöd av kungörelsen nr 657 samma år genomförda regleringen av äldre pensioner uppräknades även de av vägdistriktet utfästade eller av statsmakterna beslutade pensioner, som av statsmedel utgingo till förutvarande tjänstemän vid vägdistriktet. Av riksdagen beslutade pensioner förhöjdes sålunda med 10 procent. Samma förhöjning kom även sådana av vägdistriktet tidigare utgivna pensioner till del, som voro förenade med rörlig tilläggsförmån, samtidigt som denna senare förmån bestämdes att utgå enligt de för statliga pensioner gällande grunderna. Även de av statsmedel bekostade pensioner, som utgivits till utfyllnad av pension från enskild pensionsinrättning, uppräknades i fråga om grundförmåner med ovannämnda procenttal. Från vägdistriktet övertagna pensioner och understöd, som ej voro dyrtidskompenserade, förhöjdes även i motsvarande grad och blevo därjämte i fortsättningen tillförsäkrade rörliga tilläggsförmåner enligt nyssnämnda grunder. Beträffande sistnämnda pensioner må framhållas, att de ej voro bestämda efter enhetliga grunder samt att de regelmässigt utgingo med små belopp. Hithörande av statskontoret utbetalade pensioner till förutvarande anställningshavare vid vägväsendet uppgår för närvarande till ett trettiotal.

Den betydande stegring av levnadskostnaderna, som successivt inträtt sedan 1947 års pensionsreglering, har självfallet i hög grad minskat värdet av de pensioner, som ej varit dyrtidskompenserade. Pensionerna ha därigenom ej längre blivit av den betydelse för pensionstagarnas försörjning, som varit avsedd vid tidpunkten för deras beviljande. Statskontoret finner det skäligt att samtliga här avsedda, ej dyrtidsreglerade, av statsmedel utgående pensioner bliva föremål för viss uppräkning med hänsyn till berörda förhållande. Vid avvägningen av en sådan uppräkning synes emellertid böra beaktas att de pensioner, som grunda sig på enskild pensionsförsäkring eller på anslutning till pensionsstyrelsens frivilliga pensionsförsäkring, ställts åt sidan redan vid tidigare pensionsregleringar och ej heller nu lära böra bli föremål för en motsvarande reglering. Vidare bör avseende även fästas vid det förhållandet, att flertalet av de för en förmånsförbättring avsedda pensionstagarna redan uppnått 67 års ålder och alltså äro berättigade till folkpension. Av de 437 f. d. vägarbetare, som i denna egenskap uppbära pension av statsmedel, ha sålunda ej mindre än 432 nått angivna ålder. Med hänsyn till det betydande tillskott till ålderdomsförsörjningen, som folkpensionen numera utgör, synes det befogat att vid bestämmandet av storleken av den förordade pensionsförbättringen låta folkpensionsförmånen inverka. Statskontoret har vid sitt övervägande stannat för att föreslå, att förhöjningen av pensionerna begränsas till 25 procent. De i kungörelsen 1947: 491 angivna pensionsbeloppen skulle i så fall med sedvanlig avrundning höjas till för anställningstid understigande 20 år 1 248 kro-

nor, uppgående till 20 men ej 25 år 1 596 kronor och vid anställningstid om 25 år eller mera 1 956 kronor varjämte de nu utgående pensionsbeloppen skulle utbytas mot motsvarande förhöjda belopp. Å övriga pensioner till förutvarande anställningshavare inom vägväsendet skulle förhöjningen utgöra 25 procent dock med jämkning uppåt till närmaste med 12 jämnt delbara tal.

I detta sammanhang vill statskontoret erinra, att av ämbetsverket utbetalas ytterligare ett antal pensioner, vilka ej äro förenade med rörliga förmåner. Flertalet av dessa pensioner äga samband med statens övertagande av enskild verksamhet eller företag, eller nedläggandet av sådant företag vid förstatligandet av viss verksamhet och ha beviljats åt sådana inom verksamheten sysselsatta befattningshavare, som ej ifrågakommit för anställning hos staten. Vidare har ej dyrtidsreglerad pension beviljats åt anställningshavare inom statligt verksamhetsområde, vilka tidigare ej innehåft direkt statlig anställning. Den beviljade förmånen har i dessa senare fall utgjort utfyllnad av pension, som tillförsäkrats anställningshavaren av den förra huvudmannen. Slutligen förekomma fall där understöd beviljats såsom ersättning för förlorad bisyssla respektive för till statsverket överlåtten egendom.

De pensioner, som äga samband med statsövertagen verksamhet, avse f. d. anställningshavare vid Salsåkers sågverk, Såtenäs egendom och Wiads egendom.

Vad beträffar pensionerna till förutvarande personal vid Salsåkers sågverk ha statsmakterna år 1944 (prop. 1944: 222, riksd. skriv. 301) beslutat att till arbetare, som varit anställd minst 20 år vid sågverket och som, då frågan om företagets avveckling var aktuell, fyllt 50 år, skall utgå årligt understöd med 600 kronor, med tillägg i förekommande fall med 204 kronor för hustru. För änka efter ersättningsberättigad arbetare utgör understödet 408 kronor för år. Ersättningarna skola utgå till uppnådda 67 levnadsår eller den tidpunkt dessförinnan, då folkpension kan ha erhållits. Till vissa arbetare skall utgå årligt understöd av 240 kronor efter fyllda 67 år. Med understöden skulle ej följa några rörliga tilläggsförmåner. Till Salsåkersarbetarna utgående pensioner ha ej blivit föremål för uppräknings i samband med förenämnda pensionsregleringar åren 1946 och 1947. Antalet pensionerade arbetare utgör för närvarande 15 stycken varjämte utgå 9 stycken hustrutillägg. Endast en änkepension förekommer.

Med anledning av propositionen 1945: 101 (p. 2) medgav riksdagen, att vissa understödstagare vid Såtenäs egendom i Tuns socken fingo i enlighet med statens åtagande vid förvärvet av egendom från och med den 1 juli 1945 under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd å för envar 840 kronor, varå dyrtidstillägg icke skulle utgå. Vid statsövertagandet åtnjöto understödstagarna utöver förmånen av fri bostad och nyttjanderätt till potatisland kontant ersättning med kronor 832: 50 för år, för vilken kontanta ersättning — avrundad till 840 kronor — statsverket alltså hade att svara för framtiden. Antalet understödstagare uppgår för närvarande till 4 stycken.

I enlighet med vad som förutsatts vid statens övertagande av egendomen Wiad — sedan den 1 januari 1950 utnyttjad såsom försöksgård under lantbrukshögskolans förvaltning — har Kungl. Maj:t genom beslut den 11 maj 1951 medgivit, att tre överåriga arbetare vid försöksgården med lång tjänstetid finge från det de lämnat sin anställning uppbära årlig pension under sin återstående livstid, tvenne med 1 560 kronor för envar samt den återstående med 1 272 kronor. Å pensionerna skulle ej utgå rörliga tilläggsförmåner. Till förebild för pensioneringen ha tjänat bestämmelserna i den

förut berörda kungörelsen 1947:491 angående pensionering av vissa f. d. arbetare vid vägväsendet.

Övriga hithörande här ej särskilt redovisade pensioner, som utbetalas av statskontoret, utgöra endast 5 stycken.

Det synes skäligt att även här avsedda ej dyrtidsreglerade pensioner förhöjas efter samma grunder, som förordats beträffande pensionerna åt de förutvarande anställningshavarna vid vägväsendet. Regleringen bör dock endast avse pensioner, som ha karaktären av tjänste- och familjepensioner. Från regleringen böra alltså undantagas i det föregående angivna pensioner, som utgöra ersättning för förlorad bisyssla respektive vederlag för överlåten egendom.

Statskontoret får i anslutning till det anförda förorda att statsutskottet måtte föreslå riksdagen lämna Kungl. Maj:t bemyndigande att i huvudsaklig överensstämmelse med ovan angivna grunder meddela bestämmelser om reglering av sådana av statsmedel utgående pensioner, vilka icke förenats med rörlig tilläggsförmån.

Förteckning över hithörande av statskontoret utbetalade pensioner kommer att överlämnas till civildepartementet.

Enligt vad statskontoret under hand inhämtat från statens affärsverk förekomma ett ringa antal ej dyrtidsreglerade pensioner inom postverket och statens vattenfallsverk.

Utskottet. Såsom av redogörelsen framgått, är de i motionerna avsedda vägarbetarpensionerna inte förenade med rätt till rörliga tilläggsförmåner. Den stegring av levnadskostnaderna, som inträtt sedan pensionsbeloppen fastställdes, har emellertid självfallet avsevärt minskat pensionernas realvärde. Detsamma gäller även en del andra i statskontorets utlåtande berörda pensioner, som inte varit dyrtidskompenserade. Utskottet är av den uppfattningen att ifrågavarande pensioner — såväl de i motionerna avsedda som jämväl övriga här åsyftade, av statsmedel utgående pensioner — bör bli föremål för en skälig uppräknings.

Utskottet vill i anslutning till det sagda förorda att riksdagen lämnar Kungl. Maj:t bemyndigande att besluta om en uppräknings av dels de i motionerna avsedda vägarbetarpensionerna, dels ock de i statskontorets utlåtande omförmälda pensionerna åt vissa f. d. anställningshavare vid Salsåkers sågverk, Såtenäs egendom och Wiads egendom, dels de övriga av statskontoret utbetalade pensioner som beviljats anställningshavare inom statligt verksamhetsområde, vilka tidigare ej innehaft direkt statlig anställning, dels ock de i statskontorets utlåtande berörda pensionerna inom postverket och statens vattenfallsverk. Därest det skulle visa sig att ytterligare några pensioner av samma typ som de här redovisade förekommer vid någon eller några statliga verksamhetsgrenar, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att inom ramen för det föreslagna bemyndigandet besluta om uppräknings jämväl av dessa pensioner.

Vad härefter angår frågan om storleken av den pensionsförbättring, som skäligen bör ifrågakomma, anser utskottet för sin del, med instämmande i de av statskontoret anförda synpunkterna, att förhöjningen av pensionerna bör begränsas till 25 procent. De förhöjda pensionerna synes böra få utgå räknat från och med den 1 juli 1953.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 81 och
II: 107, bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig över-
ensstämmelse med vad utskottet förordat, meddela bestäm-
melser om reglering av sådana av statsmedel utgående pen-
sioner, vilka icke förenats med rörlig tilläggsförmån.

Stockholm den 17 november 1953.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 172.